

การแบ่งความรับผิดชอบและการจัดสรรสิ่งจูงใจ ในการทำงานกลุ่ม

สุวกิจ ศรีปัดดา

ปัญหาการวิจัย

การทำงานเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้าให้แก่บุคคลและสังคม ความเจริญของสังคมเป็นผลมาจากการทำงานของคนที่เป็นสมาชิกในสังคมนั้น ๆ ถ้าสังคมใดประกอบด้วยบุคคลที่ทำงานได้ดีกว่า มากกว่า และเร็วกว่าสังคมอื่น ๆ สังคมนั้นจะมีความเจริญงอกงามในด้านต่าง ๆ รวดเร็วกว่า มีอัตราการพัฒนาที่ดีกว่า ถ้าคนในสังคมยังมีความสามารถ มีประสิทธิภาพในการทำงานมากเท่าใด สังคมก็ยิ่งมีความเจริญมากขึ้นเท่านั้น

โดยธรรมชาติคนจะต้องอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่มเป็นสังคม จึงหลีกเลี่ยงไม่ได้ที่จะต้องทำงานเป็นกลุ่ม เป็นคณะ งานที่มีขนาดใหญ่มีความยุ่งยากซับซ้อนมากจะต้องอาศัยความร่วมมือของคนหลายคน จึงจะประสบความสำเร็จ การทำงานเป็นกลุ่มเป็นพฤติกรรมที่จำเป็นมาก เพราะจะทำให้เกิดพลังที่จะทำงานที่ยากและงานที่มีปริมาณมากได้สำเร็จรวดเร็ว การรู้จักร่วมมือกันทำงานเป็นกลุ่มโดยมีเป้าหมายร่วมกันเป็นลักษณะของการทำงานที่เอื้อต่อการพัฒนาอย่างยิ่ง

สภาพการทำงานของสังคมปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคต บ่งชี้ว่าการขยายตัวของงานด้านต่าง ๆ จะมีมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งงานทางด้านอุตสาหกรรม การพาณิชย์และการบริการ ซึ่งจำเป็นต้องอาศัยการทำงานโดยกลุ่มที่มีประสิทธิภาพ อาศัยความร่วมมือจากบุคคลที่มีความสามารถด้านต่าง ๆ มาประสานงานกันอย่างมีระบบ เพื่อนำไปสู่เป้าหมายอันเดียวกัน ดังนั้นความสามารถในการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มจึงเป็นสิ่งจำเป็นที่ต้องมีการพัฒนาให้มีความเหมาะสมกับสภาพของสังคมอยู่ตลอดเวลา โดยพยายามให้มีวิธีการทำงานที่พึงประสงค์

ลักษณะการทำงานเป็นกลุ่มของคนไทยมักจะมีปัญหาการด้อยประสิทธิภาพอยู่เสมอ ดังจะเห็นจากตัวอย่างจากปรากฏการณ์ทั่ว ๆ ไปอยู่เสมอ เช่น ความล้มเหลวของการทำงานกลุ่ม จากการแข่งขันกีฬา ปรากฏบ่อย ๆ ว่าเมื่อใดที่คนไทยแข่งขันกีฬาประเภทบุคคล มักจะมีความสามารถสูงถึงขนาดเป็นแชมป์โลกได้ แต่เมื่อมาแข่งขันกีฬาประเภททีม มักจะไม่ค่อยประสบความสำเร็จมากนัก การทำกิจกรรมอื่นก็เช่นเดียวกัน การดำเนินกิจการร้านค้า หรือกิจการทางเศรษฐกิจที่ต้องอาศัยการร่วมแรงจากหลายคน ไม่ค่อยประสบความสำเร็จเท่าใดนักในสังคมไทย เพราะคนไทยมีค่านิยมส่วนบุคคลที่นิยมความเป็นตัวของตัวเอง ชอบทำอะไรตามสะดวกสบายตามใจตนเอง ทำให้ขาดการทำงานเป็นหมู่เป็นคณะ คนไทยยากที่จะรวมกันเป็นกลุ่มโดยสมัครใจ ชอบที่จะทำอะไรตามลำพังตนเองมากกว่าที่จะรับผิดชอบเป็นกลุ่ม งานใดก็ตามที่ต้องทำงานร่วมกัน โดยมีเป้าหมายของกลุ่มในระยะยาวนั้น มักจะ

ล้มเหลวหรือดำเนินอย่างมีประสิทธิภาพต่ำ เช่น กลุ่มชานา สหกรณ์ สหภาพแรงงาน สโมสร พรรคการเมือง สมาคมอาชีพ และอื่น ๆ งานพัฒนาชุมชนต้องล้มเหลวเพราะคนไทยทำงานเป็นกลุ่มไม่เป็นกลุ่มทำงานในสังคมไทยนั้นมักจะเป็นกลุ่มชั่วคราวหรือกลุ่มเครือญาติ เช่น งานประจำปี งานขอแรงลงแขก เป็นต้น เมื่อใดงานบรรลุเป้าประสงค์ในระยะสั้นกลุ่มก็จะสลายตัวทันที

จากสภาพปัญหาเหล่านี้ถือได้ว่า การทำงานเป็นกลุ่มของคนไทยด้อยประสิทธิภาพ เพราะเมื่อทำงานเป็นกลุ่มแล้วได้ผลงานต่ำ บรรยากาศไม่เอื้อต่อการทำงานร่วมกัน ระดับความพอใจในงานของผู้ทำงานอยู่ในระดับต่ำ เป็นอุปสรรคอันยิ่งใหญ่ต่อการพัฒนาประเทศ จึงทำให้เกิดความสงสัยว่ามีปัจจัยเบื้องต้นอะไรบ้างที่เป็นสาเหตุสำคัญของการด้อยประสิทธิภาพในการทำงานเป็นกลุ่มของคนไทย การศึกษานี้จึงมุ่งที่จะศึกษาเพื่อให้ทราบถึง

๑. อิทธิพลของการแบ่งและมอบหมายงานตามหน้าที่กับการจัดสรรสิ่งจูงใจที่มีต่อประสิทธิภาพของการทำงานโดยกลุ่ม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มหรือคณะทำงานขนาดเล็ก ซึ่งความรู้อันนี้จะเป็นประโยชน์ในการกำหนดเป้าหมายและเนื้อหาในการให้การศึกษา การพัฒนาหลักสูตรด้านการทำงานของเยาวชน ทั้งในและนอกโรงเรียน และการทำงานโดยกลุ่มของคณะอื่น ๆ ต่อไป

๒. รูปแบบของการทำงานโดยกลุ่ม ซึ่งทำให้ผลลัพธ์ของการทำงานสูงสุด เมื่อเปรียบเทียบกับการทำงานโดยรูปแบบที่แตกต่างกัน อันจะเป็นประโยชน์ต่อการจัดกระบวนการฝึกอบรม เพื่อเตรียมกลุ่มให้ทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพสามารถทำงานได้ผลงานสูง มีบรรยากาศการทำงานดี และผู้ทำงานมีความพอใจในการทำงานสูง

๓. แนวทางบางประการ ที่จะพัฒนาวิธีการทำงานโดยกลุ่มให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องกระบวนการภายในกลุ่ม อันมีส่วนช่วยให้สามารถอธิบายได้ว่า การทำงานที่ได้ผลงานสูงหรือไม่ได้ผลงานสูงนั้นมีความแตกต่างกันอย่างไร

จุดมุ่งหมายการวิจัย

๑. เพื่อเปรียบเทียบและจัดลำดับผลลัพธ์ของการทำงานกลุ่ม โดยวิธีการทำงาน ๔ แบบ คือ

แบบที่ ๑ เป็นการทำงานซึ่งมีการแบ่งหน้าที่และจัดสรรสิ่งจูงใจแบบเสริมกัน ซึ่งในการวิจัยนี้เรียกชื่อว่า การทำงานแบบแบ่งหน้าที่ความดีเสริมกัน (แบบแบ่ง - เสริม)

แบบที่ ๒ เป็นการทำงานซึ่งไม่มีการแบ่งหน้าที่และมีการจัดสรรสิ่งจูงใจแบบเสริมกัน ซึ่งในการวิจัยนี้เรียกชื่อว่า การทำงานแบบไม่แบ่งหน้าที่ความดีเสริมกัน (แบบไม่แบ่ง - เสริม)

แบบที่ ๓ เป็นการทำงานซึ่งมีการแบ่งหน้าที่และมีการจัดสรรสิ่งจูงใจแบบขัดกัน ซึ่งในการวิจัยนี้เรียกชื่อว่า การทำงานแบบแบ่งหน้าที่ความดีขัดกัน (แบบแบ่ง - ขัด)

แบบที่ ๔ เป็นการทำงานซึ่งไม่มีการแบ่งหน้าที่และมีการจัดสรรสิ่งจูงใจแบบขัดกัน ซึ่งในการวิจัยนี้เรียกชื่อว่า การทำงานแบบไม่แบ่งหน้าที่ความดีขัดกัน (แบบไม่แบ่ง - ขัด)

๒. เพื่อเปรียบเทียบผลลัพธ์ของการทำงานกลุ่ม โดยให้ทำงานโดยมีและไม่มีการแบ่งแยกงานและมอบหมายงานให้แก่สมาชิกในกลุ่มก่อนการทำงาน

วิธีการดำเนินการวิจัย

๑. รูปแบบการวิจัย

เป็นการวิจัยเชิงทดลองภาคสนาม ทำการทดลองโดยให้กลุ่มตัวอย่างปฏิบัติงานเป็นกลุ่มภายใต้เงื่อนไขการกำหนดหน้าที่การทำงานและการจัดสรรสิ่งจูงใจในการทำงานที่แตกต่างกัน ๔ แบบ คือ

๑. แบบแบ่งหน้าที่ความดีเสริมกัน (แบ่ง - เสริม)
๒. แบบไม่แบ่งหน้าที่ความดีเสริมกัน (ไม่แบ่ง - เสริม)
๓. แบบแบ่งหน้าที่ความดีขัดกัน (แบ่ง - ขัด)
๔. แบบไม่แบ่งหน้าที่ความดีขัดกัน (ไม่แบ่ง - ขัด)

แล้วเปรียบเทียบค่าระดับผลลัพธ์ของการทำงาน โดยพิจารณาจากตัวแปรตาม ๓ ตัวแปรคือ

๑. ผลงาน
๒. บรรยากาศการทำงาน
๓. ความพอใจในการทำงาน

เงื่อนไขวิธีการทำงานของแต่ละกลุ่ม และแบบการทำงานตลอดจนกลุ่มตัวอย่างที่จะใช้ในการทดลองให้เป็นไปตามแผนภูมิข้างล่าง

		การจัดสรรสิ่งจูงใจ	
		เสริมกัน	ขัดกัน
การกำหนดหน้าที่การทำงาน	แบ่งหน้าที่ก่อนทำงาน	แบบแบ่ง - เสริม	แบบแบ่ง - ขัด
	ไม่แบ่งหน้าที่ก่อนทำงาน	แบบไม่แบ่ง - เสริม	แบบไม่แบ่ง - ขัด

จากแผนภูมิต้นอธบายได้ว่า การทำงานของกลุ่ม โดยวิธีการทำงานแต่ละแบบจะได้รับการกำหนดหน้าที่การทำงาน และระบบการจัดสรรสิ่งจูงใจให้ทำงานแตกต่างกันไปทั้ง ๔ แบบ ซึ่งสรุปวิธีการทำงานแต่ละแบบได้ตามเงื่อนไขที่กำหนดให้ดังต่อไปนี้

แบบแบ่ง - เสริม มีชื่อเรียกว่าแบบมีการแบ่งหน้าที่ความดีเสริมกัน ซึ่งเป็นการทำงานโดยกลุ่มซึ่งสมาชิกทุกคนในกลุ่มนั้นได้รับการกำหนดแบ่งสรรหน้าที่การทำงานให้แก่คนรับรู้งานในหน้าที่ของตนเป็นอย่างดี และยอมรับงานนั้น ๆ ก่อนการทำงาน สำหรับระบบการจูงใจนั้นกลุ่มนี้ใช้การจูงใจแบบเอื้อเพื่อเกื้อกูลซึ่งกันและกันภายในกลุ่ม กล่าวคือ ให้สมาชิกแต่ละคนได้รับผลประโยชน์จากผลงานของกลุ่มร่วมกัน ถ้าหากกลุ่มได้ผลงานสูงก็จะได้รับส่วนแบ่งรายบุคคลที่เป็นรางวัลสูงขึ้นตามลำดับ

แบบไม่แบ่ง - เสริม มีชื่อเรียกว่า แบบไม่มีการแบ่งหน้าที่ความดีเสริมกัน ซึ่งเป็นการทำงานโดยกลุ่มซึ่งสมาชิกทุกคนในกลุ่มไม่ได้รับการกำหนดแบ่งสรรหน้าที่การทำงานก่อนเริ่มทำงาน กลุ่มนี้จะได้รับการบอกเพียงว่าจะให้ทำงานอะไรเท่านั้น สำหรับเงื่อนไขการจูงใจให้ทำงานนั้นกลุ่มนี้ใช้ระบบการจูงใจแบบเอื้อเพื่อเกื้อกูลซึ่งกันและกันภายในกลุ่ม กล่าวคือ ให้สมาชิกแต่ละคนได้รับประโยชน์จากผลงานร่วมกัน ถ้าหากกลุ่มได้ผลงานสูงก็จะได้รับส่วนแบ่งรายบุคคลที่เป็นรางวัลสูงขึ้นตามลำดับ

แบบแบ่ง - ชัด มีชื่อเรียกว่า แบบมีการแบ่งหน้าที่ความดีชัดเจน แบบนี้เป็นการทำงานโดยกลุ่มซึ่งสมาชิกทุกคนในกลุ่มนั้นได้รับการแบ่งสรรหน้าที่การทำงานให้แก่คนรับรู้งานในหน้าที่ของตนเป็นอย่างดี และยอมรับงานนั้น ๆ ก่อนการทำงาน สำหรับระบบการจูงใจให้ทำงานนั้น กลุ่มนี้ใช้ระบบการจูงใจแบบชัดเจนแข่งขันกัน คือ ให้แต่ละคนภายในกลุ่มพยายามทำงานแข่งขันกันเอง เพื่อให้ตนเองได้รับผลประโยชน์มากที่สุด โดยกำหนดให้ผลประโยชน์มีจำกัด ถ้าผู้อื่นได้รับมากแล้ว ผู้ที่เหลือจะได้รับน้อย

แบบไม่แบ่ง - ชัด มีชื่อเรียกว่า แบบไม่มีการแบ่งหน้าที่ความดีชัดเจน แบบนี้เป็นการทำงานโดยกลุ่มซึ่งผู้ทำงานไม่ได้รับการกำหนดแบ่งสรรหน้าที่การทำงานก่อนเริ่มทำงาน กลุ่มนี้จะได้รับการบอกเพียงว่าจะให้กลุ่มทำงานอะไรเท่านั้น สำหรับเงื่อนไขการจูงใจให้ทำงานนั้น กลุ่มนี้ใช้ระบบการจูงใจแบบชัดเจนแข่งขันกัน คือ ให้แต่ละคนภายในกลุ่มพยายามทำงานแข่งขันกันเอง เพื่อให้ตนเองได้รับประโยชน์มากที่สุด โดยกำหนดให้ผลประโยชน์มีจำกัด ถ้าผู้อื่นได้มากแล้วผู้ที่เหลือก็จะได้น้อย

๒. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ นักศึกษาชั้นปีที่ ๑ ของวิทยาลัยครูมหาสารคาม จำนวน ๒๔๐ คน นักศึกษาดังกล่าวเข้าเป็นนักศึกษาตั้งแต่ภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๒๗

การเลือกกลุ่มตัวอย่างจัดทำโดยใช้วิธีการสุ่มเป็นชั้น ๆ ดังนี้

ชั้นที่ ๑ สุ่มเลือกหมู่เรียนจากที่มีอยู่มาจำนวน ๑๒ หมู่เรียน

ชั้นที่ ๒ ในแต่ละหมู่เรียนที่สุ่มมาได้นั้นสุ่มเลือกนักศึกษามาจำนวนหมู่เรียนละ ๒๐ คน โดยวิธีจับสลาก

ชั้นที่ ๓ นักศึกษาที่สุ่มได้จากชั้นที่ ๒ ให้จับสลากอีกครั้งหนึ่ง เพื่อจัดเข้ากลุ่มย่อย แต่ละกลุ่มมีจำนวนกลุ่มละ ๕ คน

โดยวิธีนี้จะได้กลุ่มตัวอย่างโดยจัดเป็นกลุ่มย่อยได้ทั้งสิ้น ๔๘ กลุ่มย่อย และเมื่อจัดกลุ่มย่อยเสร็จแล้วก็กำหนดให้แต่ละกลุ่มได้วิธีการทำงานโดยการจับสลากว่าจะได้ทำกิจกรรมใดและทำโดยวิธีใด การกำหนดงาน วิธีทำงาน ตลอดจนการจัดกลุ่มใช้วิธีการจับสลากทั้งสิ้น

๓. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือต่าง ๆ ที่ใช้ในการวิจัยนี้แบ่งเป็น ๓ ประเภท คือ

ก. ตัวงานที่กำหนดให้กลุ่มตัวอย่างทำ คือ การใช้บัตรตัวอักษรสร้างคำ และต่อเป็นข้อความ งานนี้มี ๓ ชั้นคือ ชั้นที่ ๑ ให้สร้างคำและต่อเป็นข้อความว่า “การอ่านทำให้คนมีความรู้กว้างขวาง” ชั้นที่ ๒ ให้สร้างคำและต่อเป็นข้อความว่า “ครูต้องสอนศิษย์ให้คิดสร้างงานเองได้” และชั้นที่ ๓ ให้สร้างคำและต่อเป็นข้อความว่า “โชคดีที่เกิดเป็นคนไทยในชาตินี้”

ข. อุปกรณ์ในการปฏิบัติงานคือ อุปกรณ์ที่กลุ่มตัวอย่างใช้ทำกิจกรรม ได้แก่ บัตรตัวอักษร แผ่นป้ายสำหรับแขวนตัวอักษร นาฬิกาจับเวลา ปากกาลูกกลิ้ง และคู่มือ สำหรับแลกรางวัล

ค. เครื่องมือการวิจัยคือ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่

๑. คู่มือการปฏิบัติงาน
๒. แบบประเมินผลงาน
๓. แบบสอบถามวัดค่าระดับบรรยากาศการทำงาน
๔. แบบวัดความพอใจในการทำงาน
๕. แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงาน

๔. ขั้นตอนในการทดลอง

การทดลองที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ การให้กลุ่มตัวอย่างใช้บัตรตัวอักษรสร้างคำ และต่อคำเป็นข้อความตามที่ได้รับมอบหมาย โดยแต่ละกลุ่มต้องได้รับการอธิบายให้เข้าใจข้อปฏิบัติต่าง ๆ ก่อนลงมือทำงาน ประมาณ ๒๐ นาที แล้วจึงลงมือทำงานจริง ๆ โดยใช้เวลาทำงานไม่เกิน ๑๐ นาที หลังจากนั้นให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามและแบบวัดต่าง ๆ อีกใช้เวลาในการตอบ ประมาณ ๒๐ นาที โดยขั้นตอนในการทดลองเรียงตามลำดับดังนี้

๑. กำหนดวิธีทำงานของแต่ละกลุ่มย่อยโดยการให้จับสลาก
๒. แจกคู่มือการปฏิบัติงานและอุปกรณ์ต่าง ๆ ให้กลุ่มตัวอย่าง
๓. กลุ่มตัวอย่างศึกษาตรวจสอบอุปกรณ์ต่าง ๆ และทำความเข้าใจคู่มือการปฏิบัติงานเป็นเวลาประมาณ ๒๐ นาที
๔. กลุ่มตัวอย่างเริ่มทำงานโดยผู้ช่วยผู้วิจัยเป็นผู้จับเวลาและสังเกตพฤติกรรมการทำงานของกลุ่ม ประจำกลุ่มละ ๑ คนเสมอ
๕. กลุ่มตัวอย่างทำงานเสร็จ (หรือหมดเวลา) ให้กลุ่มตัวอย่างหยุดทำงาน
๖. ผู้วิจัยและผู้ช่วยตรวจผลงานของกลุ่มตัวอย่างเพื่อให้คะแนนผลงานทันทีที่ทำงานเสร็จ

๗. ประกาศผลการให้คะแนนที่แต่ละคน หรือกลุ่มทำได้
๘. ผู้ช่วยผู้วิจัยแจกแบบสอบถามและแบบสอบวัดผลให้กลุ่มตัวอย่างตอบ
๙. กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามและแบบสอบวัดผลต่าง ๆ พร้อมกันนั้น ผู้ช่วยผู้วิจัยก็สรุปผลการสังเกตการทำงานลงในแบบฟอร์มต่าง ๆ และเก็บรวบรวมเครื่องมือและอุปกรณ์ต่าง ๆ คืน
๑๐. เก็บแบบสอบถามและแบบสอบวัดผลคืนแล้วนำไปเป็นข้อมูลการวิจัยต่อไป
๑๑. แจกคู่มือรางวัลให้แก่กลุ่มตัวอย่างตามค่าคะแนนผลงานที่แต่ละกลุ่มหรือบุคคลทำได้

ผลการวิจัย

ก. ผลการวิเคราะห์จากการทดสอบสมมุติฐาน

๑. ผลลัพธ์ของการทำงานกลุ่มทั้ง ๔ แบบ แตกต่างกัน
๒. วิธีการทำงานทั้ง ๔ แบบ ให้ค่า ผลงาน แตกต่างกันโดยมีปริมาณเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้

- ๒.๑ แบบแบ่ง - เสริม
- ๒.๒ แบบแบ่ง - ชัด
- ๒.๓ แบบไม่แบ่ง - เสริม
- ๒.๔ แบบไม่แบ่ง - ชัด

๓. วิธีการทำงานทั้ง ๔ แบบ ให้ค่า ความพอใจในการทำงานแตกต่างกัน โดยมีค่าความพอใจในการทำงานมีปริมาณเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อยเป็นดังนี้

- ๓.๑ แบบแบ่ง - เสริม
- ๓.๒ แบบไม่แบ่ง - เสริม
- ๓.๓ แบบแบ่ง - ชัด
- ๓.๔ แบบไม่แบ่ง - ชัด

๔. วิธีการทำงานทั้ง ๔ แบบ ให้ค่า บรรยากาศการทำงานแตกต่างกัน โดยมีค่าบรรยากาศการทำงาน จากการทำงานทั้ง ๔ แบบมีปริมาณเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อยเป็นดังนี้

- ๔.๑ แบบแบ่ง - เสริม
- ๔.๒ แบบแบ่ง - ชัด
- ๔.๓ แบบไม่แบ่ง - เสริม
- ๔.๔ แบบไม่แบ่ง - ชัด

จากผลทั้ง ๔ ข้อนี้ สรุปได้ว่าการทำงานแบบมีการแบ่งหน้าที่ความดีเสริมกัน (แบบแบ่ง - เสริม) เป็นวิธีการทำงานกลุ่มที่ให้ค่าผลลัพธ์ของการทำงานทั้งด้านผลงาน ความพอใจในการทำงาน

และบรรยากาศการทำงานสูงที่สุด เมื่อเปรียบเทียบกับวิธีการทำงานแบบอื่น ๆ และการทำงานแบบไม่มีการแบ่งหน้าที่ความตึงเครียด (แบบ ไม่แบ่ง - ชัด) ให้ค่าผลลัพธ์ของการทำงานทั้งสามด้านต่ำที่สุด

๕. เมื่อเปรียบเทียบผลลัพธ์ของการทำงานที่มีการแบ่งหน้าที่การงานก่อนการทำงาน กับไม่มีการแบ่งหน้าที่การงานในการทำงาน ปรากฏว่า การทำงานที่มีการแบ่งหน้าที่การงาน ให้ค่าผลลัพธ์ของการทำงานกลุ่มสูงกว่าการทำงานที่ไม่มีการแบ่งหน้าที่การงาน

๖. เมื่อเปรียบเทียบผลลัพธ์ของการทำงานที่มีการจัดสรรสิ่งจูงใจแบบเสริมกันกับแบบชัดเจน ปรากฏว่าการทำงานที่มีการจัดสรรสิ่งจูงใจแบบเสริมกันให้ผลลัพธ์ของการทำงานสูงกว่าการทำงานที่มีการจัดสรรสิ่งจูงใจแบบชัดเจน

ข. ผลการวิเคราะห์เพิ่มเติม

๑. ผลการวิเคราะห์เชิงปริมาณเพิ่มเติม นอกจากการทดสอบสมมุติฐานแล้ว ผู้วิจัยยังได้วิเคราะห์ข้อมูลเพิ่มเติม เพื่อให้มองเห็นภาพบางอย่างของการทำงานโดยกลุ่มทั้ง ๔ แบบ ชัดเจนยิ่งขึ้น ปรากฏผลการวิเคราะห์เพิ่มเติมดังต่อไปนี้

๑.๑ การเปรียบเทียบระหว่างการทำงานแบบไม่แบ่ง - เสริม กับ แบ่ง - ชัด พบว่าผลลัพธ์ของการทำงานในด้าน ผลงาน แตกต่างกัน ส่วนบรรยากาศในการทำงาน และความพอใจในการทำงานไม่แตกต่างกัน ในกรณีที่พบความแตกต่างกันนั้นการทำงานแบบแบ่ง - ชัด ให้ค่าผลงานสูงกว่า

จากผลการวิเคราะห์เพิ่มเติมนี้ทำให้ได้ข้อสรุปอย่างชัดเจนว่าการทำงานที่มีการแบ่งหน้าที่การงานก่อนการทำงานนั้น ให้ค่าผลงานที่สูงกว่าการทำงานที่ไม่มีการแบ่งหน้าที่การงานกันก่อน

๑.๒ เนื่องจากในการทำงานเป็นกลุ่มนั้น ลักษณะของบรรยากาศการทำงานกับความพอใจในการทำงานเป็นเรื่องของความรู้สึกในขณะที่ทำงานเหมือนกัน ผู้วิจัยจึงรวมเอาคะแนนบรรยากาศการทำงานกับความพอใจในการทำงานเข้าด้วยกัน โดยคิดเป็นคะแนนระบบเดียวกันแล้วนำมาวิเคราะห์ใหม่ โดยถือว่าผลลัพธ์ทางด้านความรู้สึกเป็นเพียงตัวแปรตามตัวแปรเดียว และเมื่อรวมเอาบรรยากาศกับความพอใจเป็นตัวแปรเดียวกันแล้วนำมาเปรียบเทียบกันระหว่างแบบการทำงานทั้ง ๔ แบบ เป็นรายคู่ปรากฏผลดังต่อไปนี้

๑.๒.๑ การเปรียบเทียบระหว่างการทำงานแบบไม่แบ่ง - เสริม กับ ไม่แบ่ง - ชัด ให้ค่าผลลัพธ์แตกต่างกันโดยแบบไม่แบ่ง - เสริม ให้ค่าผลลัพธ์สูงกว่า

๑.๒.๒ การเปรียบเทียบระหว่างการทำงานแบบไม่แบ่ง - ชัด กับแบบแบ่ง - ชัด ให้ค่าผลลัพธ์แตกต่างกันโดยแบบแบ่ง - ชัด ให้ค่าผลลัพธ์สูงกว่า

๑.๒.๓ การเปรียบเทียบระหว่างการทำงานแบบไม่แบ่ง - ชัด กับแบบแบ่ง - เสริม ให้ค่าผลลัพธ์แตกต่างกันโดยแบบแบ่ง - เสริม ให้ค่าผลลัพธ์สูงกว่า

๑.๒.๔ การเปรียบเทียบระหว่างการทำงานแบบไม่แบ่ง - ชัด กับแบบไม่แบ่ง - เสริม ให้ค่าผลลัพธ์แตกต่างกัน โดยแบบไม่แบ่ง - เสริม ให้ค่าผลลัพธ์สูงกว่า

๑.๒.๕ การเปรียบเทียบระหว่างการทำงานแบบไม่แบ่ง - เสริม กับแบบแบ่ง - ชัด พบว่าให้ค่าผลลัพธ์ไม่แตกต่างกัน

๑.๒.๖ การเปรียบเทียบระหว่างการทำงานแบบไม่แบ่ง - เสริม กับแบบแบ่ง - เสริม พบว่าให้ค่าผลลัพธ์ไม่แตกต่างกัน

จากผลการวิจัยนี้จะเห็นว่าการทำงานแบบที่มีการจัดสรรสิ่งจูงใจแบบเสริมกันนั้น ส่วนใหญ่จะให้ค่าผลลัพธ์สูงกว่า การทำงานแบบที่มีการจัดสรรสิ่งจูงใจแบบชัดเจน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการทำงานที่มีระบบการแบ่งงานหรือไม่แบ่งงานเหมือนกันจึงทำให้มั่นใจได้ว่าการทำงานกลุ่มที่มีการจัดสรรสิ่งจูงใจแบบเสริมกันนั้นให้ค่าระดับผลลัพธ์ทางด้านความรู้สึก คือบรรยากาศการทำงานและความพอใจในการทำงานสูงกว่าการทำงานกลุ่มที่มีการจัดสรรสิ่งจูงใจแบบชัดเจน

ค. ข้อคิดเห็นของผู้สังเกตการทำงาน

ผู้สังเกตการทำงานคือ ผู้ช่วยผู้วิจัยและผู้วิจัยเอง เห็นว่าการทำงานโดยวิธีทั้ง ๔ นี้มีพฤติกรรมที่มีความวุ่นวายมากน้อยเรียงตามลำดับจากวุ่นวายมากไปหาวุ่นวายน้อยดังนี้

๑. แบบไม่แบ่ง - ชัด
๒. แบบไม่แบ่ง - เสริม
๓. แบบแบ่ง - ชัด
๔. แบบแบ่ง - เสริม

ง. อิทธิพลของตัวแปรต้น (วิธีทำงานกลุ่ม) ที่มีต่อตัวแปรตาม (ผลลัพธ์ของการทำงาน)

เมื่อพิจารณาอิทธิพลของตัวแปรต้นที่ละตัวแปรย่อย โดยยึดตัวแปรตามเป็นหลักพบผลการวิเคราะห์สรุปได้ดังต่อไปนี้

๑. ตัวแปรต้นที่มีอิทธิพลทำให้ค่าระดับผลงานเปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยสำคัญคือ การแบ่งงานกับการจัดสรรสิ่งจูงใจแบบเสริมกัน

๒. ตัวแปรต้นที่มีอิทธิพลทำให้ค่าความพอใจในการทำงานเปลี่ยนแปลงไปอย่างมีนัยสำคัญ คือ การจัดสรรสิ่งจูงใจแบบเสริมกัน

๓. ตัวแปรต้นที่มีอิทธิพลทำให้ค่าบรรยากาศการทำงานเปลี่ยนแปลงไปอย่างมีนัยสำคัญคือ การจัดสรรสิ่งจูงใจแบบเสริมกัน

นอกจากนี้ยังพบว่าตัวแปรต้น “การแบ่งงาน” นั้นมีแนวโน้มจะทำให้ค่าบรรยากาศการทำงานและค่าความพอใจในการทำงานสูงขึ้น แต่ยังไม่สามารถยืนยันได้จากค่าสถิติที่ได้จากการทดลองครั้งนี้ ซึ่งควรจะมีการศึกษาให้ลึกซึ้งต่อไป

จ. ข้อค้นพบเพิ่มเติมจากการวิเคราะห์เชิงปริมาณและคุณภาพประกอบกัน

จากการวิเคราะห์เชิงคุณภาพโดยพิจารณาจากการสังเกตพฤติกรรมการทำงานของกลุ่มได้ข้อค้นพบดังนี้

๑. เกี่ยวกับอาการของผู้ปฏิบัติงาน พบว่ากลุ่มที่ทำงานโดยรูปแบบที่แตกต่างกัน มีพฤติกรรมแตกต่างกัน กล่าวคือ กลุ่มที่ทำงานด้วยความตึงเครียดวุ่นวายมากจะทำให้ค่าผลลัพธ์ของการทำงานต่ำ ส่วนกลุ่มที่ทำงานเรียบร้อย ผ่อนคลาย ไม่ตึงเครียด ไม่วุ่นวาย จะให้ค่าผลลัพธ์ของการทำงานสูง จากผลการวิเคราะห์สามารถเรียงลำดับค่าผลลัพธ์ของการทำงานโดยแบบการทำงานต่าง ๆ จากน้อยไปหามากดังนี้

แบบไม่แบ่ง - ชัด

แบบไม่แบ่ง - เสริม

แบบแบ่ง - ชัด

แบบแบ่ง - เสริม

๒. เกี่ยวกับบทบาทของตัวแปรต้นแต่ละตัว พบว่า ตัวแปรต้น “การแบ่งงาน” ถ้าปรากฏในแบบการทำงานแบบใดจะทำให้กลุ่มผู้ทำงานทำงานด้วยความสะดวก และได้ค่าผลงานสูง ส่วนตัวแปรต้น “ไม่แบ่งงาน” ถ้าปรากฏในแบบการทำงานแบบใดแล้วจะทำให้กลุ่มผู้ทำงานทำงานด้วยความวุ่นวาย และให้ค่าผลงานต่ำลง

ส่วนตัวแปรต้น “การจูงใจแบบเสริมกัน” ถ้าปรากฏในแบบการทำงานแบบใด ก็จะทำให้ผู้ทำงานเกิดความพอใจในการทำงาน และมีบรรยากาศการทำงานสูงกว่าการทำงานที่มีการจูงใจแบบชัดเจน

เมื่อนำตัวแปรต้นทั้ง ๒ ด้าน คือทั้งการแบ่งงาน และการจูงใจมาผสมกันจนเกิดเป็นแบบการทำงานแล้วพบว่า แบบการทำงานที่มีการแบ่งงาน และจูงใจแบบเสริมกัน ให้ค่าผลลัพธ์ของการทำงานสูงสุด และแบบการทำงานที่ไม่มี การแบ่งงาน และจูงใจแบบชัดเจนให้ค่าผลลัพธ์ของการทำงานต่ำที่สุด

การนำไปใช้และประโยชน์ในแง่ปฏิบัติ

ผลจากการวิจัยนี้มีข้อเสนอแนะ ในการดำเนินงานเป็นกลุ่ม โดยให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการสร้างสรรค์ผลงานและควรให้ได้รับผลประโยชน์หรือรางวัลในลักษณะที่สนับสนุนให้ทุกคนในกลุ่มช่วยเหลือเกื้อกูลกัน เช่น

ก. ในการจัดการเรียนการสอนควรฝึกให้ผู้เรียนรู้จักการกำหนดงาน แบ่งงานวิเคราะห์งานตามความเหมาะสม และความจำเป็นก่อนลงมือทำงาน เมื่อลงมือแล้วต้องหาทางนำผลงานมาประกอบกันให้ได้ผลงานที่สมบูรณ์ โดยรู้จักการประสานชิ้นงานเข้าด้วยกัน

ข. ในการเตรียมคนเข้าทำงาน ควรฝึกให้ผู้ที่จะทำงานเป็นกลุ่มได้มีทักษะที่เหมาะสมในการ

ที่จะอยู่ร่วมและทำงานร่วมกับผู้อื่น ในขณะที่เดียวกันต้องมีทักษะในการวิเคราะห์งาน แบ่งงานและประสานงานที่ตนรับผิดชอบให้เข้ากับผู้อื่น ได้อย่างเหมาะสม

ค. การมอบหมายและควบคุมงาน ควรแบ่งงานออกเป็นชิ้นงานที่เหมาะสมสามารถปฏิบัติได้ก่อนจึงมอบหมายงานแต่ละชิ้นให้กลุ่มทำ มีการแจกจ่ายงานและประสานงานให้สะดวกในการปฏิบัติ ตลอดจนการจัดระบบการให้ผลประโยชน์ตอบแทนแก่ผู้ทำงานอย่างเหมาะสม

ง. การปรับปรุงระบบการทำงานกลุ่ม งานที่ต้องการผลงานอย่างรวดเร็วและมีปริมาณมาก จะต้องแบ่งงานกันอย่างรัดกุม จูงใจให้ทำงานร่วมกันแบบเอื้อเพื่อเกื้อกูลช่วยเหลือกัน ไม่ใช่แข่งขันกัน และผู้ร่วมงานควรได้รับประโยชน์ร่วมกันอย่างยุติธรรม